

Handläggare
Linda Melin
Telefon: 08-508 36 221**Till**
Äldrenämnden 20 september
2016

Redovisning av insatser gällande utveckling av anhörigstödet

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens redovisning och lägger ärendet till handlingarna

Ann-Christin Hansson
Förvaltningsdirektör
AnnMarie Ståhl
Avdelningschef

Sammanfattning

Under året har äldreförvaltningen i dialog med stadens anhörigkonsulenter genomfört insatser för att stärka och utveckla anhörigstödet. Detta med utgångspunkt i Stockholm stads program för anhörigstöd. Anhörigkonsulenternas roller och förutsättningar skiljer sig åt över staden. Likställigheten mellan stadsdelarna kan förbättras. Det är därför av vikt att en samordnad spridning om anhörigkonsulentens roll och funktion sker över hela staden. Äldreförvaltningen och socialförvaltningen bör finna en gemensam väg för en sådan informationsspridning.

Bakgrund

Många anhöriga utför ett omfattande och viktigt arbete för att vårda och stödja en närstående som är äldre, långvarigt sjuk, har en missbruksproblematik eller en funktionsnedsättning. Anhörigstödet ska syfta till att hjälpa och avlasta alla som stödjer och vårdar en närstående. Anhörigstöd förknippas ofta med äldre makar som stöttar varandra, men det finns också många yrkesverksamma mitt i livet som stöttar eller vårdar äldre, sin partner eller sina barn. Med utgångspunkt i socialtjänstlagen 5 kap. 10 § ska socialnämnden i en kommun erbjuda stöd för att underlätta för personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre. Äldreförvaltningen och socialförvaltningen har i samråd tagit fram ett program för stöd till anhöriga. Detta tjänsteutlåtande ska syfta till att redovisa vad

äldreförvaltningen har genomfört kopplat till uppdraget i programmet och vad som planeras vidare under året. Förslag till utveckling lyfts fram.

Ärendet

En handlingsplan har tagits fram kopplade till det övergripande programmet för stöd till anhöriga.

Handlingsplanen ska ses som ett komplement till Stockholms stads program för anhängstöd. Den ska konkretisera och förtydliga programmets intentioner och sträva efter att erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar eller stöttar en närstående.

Genomförda insatser

De insatser som redovisas i ärendet är insatser som är utöver det anhängstöd som respektive stadsdelsförvaltning bedriver genom till exempel föreläsningar, utbildningar, tematräffar och anhänggrupper.

- Regelbundna träffar och samordning av informationsspridning sker återkommande under ledning av äldreförvaltningen. Syftet är att få ett mer likformigt anhängstöd över hela staden.
- En ny modell för att sprida information om anhängstödet kommer att prövas i samband med anhängveckan 2016 och anhängdagen 6 oktober. Den nya modellen bygger på att visa upp anhängstödet i områden där allmänheten rör sig, t.ex. på kommersiella ytor som gallerior och köpcentrum, men också genom att ordna seminarium i t.ex. öppna träfflokaler. Under årets anhängvecka har man också valt att satsa mer på kända offentliga personer för att attrahera och nå ut till en större målgrupp. Sanna Lundell, Arja Saijonmaa och Hasse Brontén är exempel på gäster under anhängveckan, som med sina erfarenheter kommer dela med sig av hur det är att leva som medberoende och hur det är att växa upp med en pappa med psykisk sjukdom.
- En ny enhetlig broschyr med ett basutbud för stadens anhängstöd för alla målgrupper är klar. I broschyren beskrivs vad anhängstödet erbjuder, så som råd, vägledning, enskilda samtal, kunskapsspridning samt gemenskap och erfarenhetsutbyte. Broschyren beskriver också var anhöriga kan vända sig med sina frågor och om vilka stödsatser som man kan ansöka om. Broschyren är framtagen i samarbete

med socialförvaltningen för att skapa en enhetlighet över hela staden och alla målgrupper.

- Stockholms stads nya program för anhörigstöd, som antogs av äldre- och socialförvaltningen i juni 2016, har tydligare definierat vad stadsdelsförvaltningarna och enheterna behöver arbeta med för att bättre erbjuda anhörigstöd. Det är bland annat väl fungerande rutiner, arbetsmetoder och organisation för att kunna möta anhörigas behov och underlätta deras vardag.

Nästa steg är att implementera det nya programmet och göra det känt inom Äldre- och socialtjänstens alla verksamhetsområden. Generellt kan sägas att det inom äldreförvaltningens område finns störst kännedom om och störst stöd av programmet. Under hösten 2016 kommer arbetet med att implementera programmet att påbörjas i samarbete med Socialförvaltningen.

- Löpande kompetensutveckling för stadens anhörigkonsulenter har skett genom äldreförvaltningen. Bland annat har anhörigkonsulenterna deltagit i anhörigrikstagen som anordnades i maj. Men också kompetensutveckling gällande vård i livets slutskede genom utbildning anordnad av Palliativt kunskapscenter.

- Anhörigombudsutbildning kommer erbjudas vid två tillfällen under hösten. Ett tillfälle av samma utbildning genomfördes under våren och var mycket uppskattad. 144 hade anmält intresse till de 30 platser som erbjöds. Vilket innebär att långt fler är intresserade av att delta än det finns utbildningsplatser. Detta är en tydlig signal om hur prioriterad frågan är hos stadens verksamheter.

- Äldreförvaltningen har samverkat med Lundagårdsgruppens verksamhet för deras arbete med anhöriga till yngre dementa. Detta med motiveringen att verksamheten riktas till en målgrupp som inte annars har så mycket stöd. Lundagrådsgruppen erbjuder samtalsgrupper för tidigt diagnostiserade demenssjuka personer och får genom dem kontakt med anhöriga i ett tidigt skede av sjukdomsförloppet.

Planerade insatser

Anhörigkonsulenternas roller och förutsättningar skiljer sig åt över staden. Detta har inte minst tidigare uppföljningar visat. Exempelvis finns utvecklingspotential gällande likställigheten mellan stadsdelarna. Insatserna är till viss del avhängiga av den enskilde anhörigkonsulenten och dennes organisatoriska placering. Det finns också brist på gemensam uppdragsbeskrivning och relevanta mål. Vilket medför att anhörigkonsulenterna själva har svårt att sätta upp mätbara mål och mäta effekterna av sitt eget arbete. Mål och förväntat resultat kan också skilja sig åt mellan stadsdelarna vilket i sin tur kan få till följd att ambitionen av vilket stöd man ger till anhöriga kan variera mellan förvaltningarna. Mot denna bakgrund är det av vikt att en samordnad spridning om anhörigkonsulentens roll och funktion sker över hela staden.

Andra utmaningar kopplat till anhörigstödet är att se över stadens externa kommunikation, främst via webben. Idag finns ingen gemensam plattform för att enhetligt sprida information till anhöriga som vårdar en närstående. Varje stadsdel kommunicerar vilka aktiviteter och stöd som erbjuds med resultatet att det uppstår skillnader för stadens invånare. En gemensam plattform med till exempel informationsmaterial, länkar till hjälpmedelssidor, länkar till frivilligorganisationer och landstinget med mera skulle vara tillfredställande utifrån likabehandlingsprincipen och ge stadens medborgare samma möjlighet. Detta skulle också innebära att anhörigkonsulenternas tid frigörs för annat än att sprida information. Förutsättningarna att bygga en sådan portal bör undersökas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen, avdelningen för uppföljning och inspektion. Kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) den 13 september 2016 och rådet för funktionshinder (FH – rådet) den 15 september 2016.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Att fortsätta utveckla anhörigstödet och erbjuda ett flexibelt men samtidigt individanpassat stöd av stadens anhörigkonsulenter. Skillnader mellan stadsdelarna ska överbryggas så att likabehandlingsprincipen stärks.

För att lyckas behövs ett fortsatt gott samarbete med stadsdelarna och socialförvaltningen då anhörigstödet inte är åldersrelaterat.

